

Katja Hoorn

lid raad van bestuur Koninklijke Kentalis

LEEFWERELD ALS BRON VAN INSPIRATIE

*“Regulier wat kan en speciaal
waar het moet.”*

We moeten werken vanuit visie en geloof!

Vanuit deze overtuiging zouden we te werk moeten gaan in het anders organiseren van de langdurige zorg. Te vaak zijn we bezig met regels en met geld, terwijl het moet gaan over leiderschap vanuit visie en geloof. Dat hoeft niet meteen hemelbestormend te zijn, die focus kan ook heel klein en tastbaar zijn. Door dat in de schijnwerpers te zetten, kunnen vanuit kleine voorbeelden grote dingen groeien.

Ander perspectief

Een mooi voorbeeld ter illustratie hiervan zag ik onlangs bij de Belgische jeugdzorgorganisatie de Wissel, waar jongeren deels wonen en deels participeren in dagbesteding. In de benadering van deze jongeren wordt alles gedaan vanuit de visie 'dat zij er ook mogen zijn'. Vanuit die gedachte is het huishouden ook opgezet. In tegenstelling tot verplichte corvee voor de jongeren is bijvoorbeeld besloten dat de begeleiding altijd kookt, want: 'er is vaak nooit echt voor deze jongeren gezorgd en dus doen we dat hier wél'. Ook is het huis zo ingericht dat de jongeren altijd binnenkomen in de woonkamer en ook via de woonkamer naar hun eigen kamers gaan. Zo worden ze verleid om deel te nemen aan het sociale leven in de groep.

Als de leefwereld van leerlingen en cliënten centraal staat, is het ook logisch om alles wat we doen te bezien vanuit de inhoud, vanuit de levensloop van de mensen voor wie we werken. Een voorbeeld vanuit Kentalis is de TOSfabriek, het leerwerkbedrijf voor jongeren met een taalontwikkelingsstoornis. In de TOSfabriek komen leren en werken samen in een tweejarig traject. Het eerste jaar leren deelnemers meer over zichzelf en over hoe ze zich kunnen presenteren en in het tweede jaar krijgen ze een participatiebaan aangeboden binnen De TOSfabriek. Op deze manier kunnen ze zich ontwikkelen naar een baan binnen of buiten Kentalis.

Brede focus

Deze aanpak sluit aan op onze visie dat alle mensen een goede plek in de samenleving verdienen. Een plek waar ze naar eigen behoefte en vermogen hun leven kunnen leven, zoals ze dat willen. Soms is daarbij ondersteuning nodig en dat betekent dat we in elke fase van de levensloop moeten kijken waar specialistische zorg en onderwijs waarde kunnen toevoegen. Wat is er op welk moment nodig? Wat kunnen wij bieden om te zorgen dat deze persoon zich goed kan ontwikkelen en naar vermogen deel kan nemen aan de samenleving? Om dat echt te

weten, moet je naar de totale context kijken. Hoe ziet de gezinssituatie eruit? En de omgeving? Wat bieden zij en hoe kunnen we hier goed mee samenwerken? En natuurlijk moet je weten wat de mogelijkheden zijn van reguliere aanbieders van onderwijs en zorg. Is dat voldoende? Zo niet, hoe kunnen wij door kennisoverdracht hen daarbij helpen? En wanneer moeten wij het 'overnemen'?

Wij zeggen: 'regulier wat kan en speciaal waar het moet'. Dit klinkt simpel, maar is vaak heel ingewikkeld in de praktijk. We zijn dagelijks bezig ons aanbod te verbeteren en te versterken. We kijken naar de opbrengsten van ons onderwijs en van de zorg voor leerlingen en cliënten. Welke inzet is nodig en hoe kunnen we efficiënter werken om nog verantwoordelijker om te gaan met maatschappelijke middelen. We zullen altijd te maken hebben met de financiers en inspectie (lees: geld en regels). Aan die kant moet het wel blijven kloppen.

Lef en loslaten

De aanpak bij de Wissel in Vlaanderen spreekt mij erg aan omdat daar de overtuiging is dat het vanzelf goedkomt als je de visie consequent doorvoert in de manier van werken. Dat is echter verdraaid lastig als processen en systemen zoveel tijd en aandacht vragen. Dat leidt af van waar je als organisatie uiteindelijk voor staat: waarde toevoegen in de leefwereld van leerlingen en cliënten. Het is voortdurend zoeken naar de balans en goede focus en het vraagt aan alle betrokkenen altijd de vraag van mensen centraal te stellen. Het is iets wat veel organisaties herkennen en het is lastig te doorbreken, maar als vanuit een sterke visie op de leefwereld resultaten geboekt kunnen worden, vertrouw ik erop dat het ook goed komt in de systeemwereld. Dat vraagt om lef en loslaten. En dus vertrouwen.